

ՕՐԱԳՐ

20 ԳՐԵ

Կ. ՊՕԼՍՈՅ

20 ԳՐԵ

Զ. ՏԱՐԻ 26 ՄԵՅԻՐ 1292 ԴԱՍԵՐ 148 ԵԱՐԱԹ 22 ՄԱՐՏ 1875 Ն. Յ. ԱՊՐԷԼ 3 ԹԻԻ 1493

Ա.ԶԳԱՅԻՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

ՆԻՍՏ ԺԵ

1875 ՄԱՐՏ 21 ՌԻՐԱԹ

Նախագահ

ԱՄԵՆ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԿ ԶԱԹՐ

Առեկապետ

ՌՈՒՍԻՆՆԱՆ ԷՅԵՆՏԻ

Երեկ Ազգ. Ընդհ. Ժողովը գումարուելով ի Ղալաթիա, 45, երեսփոխանաց ներկայութեամբ ատենաբացուեցաւ և դիւանական գործողութիւնները կատարուեցին յետոյ, ըստ Օրակարգի՝ Ազգային տրոց օրինաց ծրագիրը քուէարկելու ձեւնարկուեցաւ:

Յիշեալ ծրագիրը յօդուած առ յօդուած կարդացուելով ինչ ինչ փոփոխութիւնք մի առ մի ընդունուեցին վերջը ետքէն ալ օրինաց ամբողջը 12 յօդուածոց միանգամայն բովանդակութիւնը քուէի դրուեցաւ և 37 քուէարկուաց համաձայն հաճութեամբը այսինքն օրինական մեծամասնութեամբ ընդունուեցաւ:

Յաւարտ նիստին Սրբազան Պատրիարքը հակիրճ ատենախօսութեամբ մը խնդակցութիւն յայտնելով Ազգ. տրոց խնդրոյն ընդ փոյթ լուծմանը և ծրագրին ընդունուելուն վրայօք, շնորհակալ եղաւ երեսփ. Ժողովոյն իւր ներկայ շրջանին մէջ ըրած աշխատութեանցը համար, և գոհունակութիւնը վկայելով փակեց Ազգ. Ժողովոյ 1874 տարւոյ շրջանը, ներկայ տարւոյն նոր նիստերուն բացման ալ՝ յառաջիկայ մայիս 2 ին տեղի ունենայլ ծանուցանելով:

Ժամը 10 ին ատենանք գոցուեցաւ:

Երեկ ծանուցինք թէ Հայ-հռովմէականաց Պատրիարքն մեր Պատրիարքարանը գալով մեր Ամեն Ս. Պատրիարք Հօր այցելութիւն մը տուաւ և

պարտաւ պատշաճ մեծարանք ընդունուեցաւ. Հատեր հետաքրքրութեամբ կուղեն իմանալ թէ՝ Գիւրգէեան Պատրիարքը՝ Յունաց Ս. Պատրիարքին և Պուլկարայ Գեր. Եկզարքին նման եկեղեցի ալ մտաւ. — Կը պատասխանէք թէ՝ ոչ. և այս ոչէն կրնայ հասկցուիլ թէ՝ այս այցելութիւնը սոսկ քաղաքային է, և անոնց՝ մեր Հայաստանայց եկեղեցիէն բաժնուած ըլլալուն վրայ թեթեւացաւ մը զգացած ըլլալուն առնաւ ապացոյց մը չէ, որմէ խաբուելով եթէ անոնց մեզ իրենց դէմ անտարբեր պահելու քաղաքականութեան ծուղակն իրանք շատ կը սխալինք և շատ վրայ կուտանք, ուստի մէք պէտք է նոյն զգացմամբ մնանք այնպէս ինչպէս որ էինք ցարդ. հաւատարմութե՝ Հայ-հռովմէականաց Պատրիարքարանի վերջին ձեռնարկը իրենց մեզ ժողովուրդ ուղեղուն հետեանքը չէ, այլ քաղաքային բարեկամական յարաբերութեան մը արտաքին երևոյթին տակ դարձեալ իրենց բաժանման յամառութիւնը շարունակելով մեզնէ պարզամիտները կերպիւ իւրք անտարբերութեան մէջ քնացնել է, վասն զի մեր Մայր եկեղեցին, ուր Պապ չը կայ և չպիտի ըլլայ, հետեաբար հոն Պապ չգտնուելուն համար՝ կուտուն մը չէ Հայ-հռովմէականաց համար՝ ինչ հարկ կայ եկեղեցի չիջնելով մեկնելու՝ քանի որ Յոյն և Պուլկար ազգաց կրօնական ներկայացուցիչներն միշտ եկեղեցի կիջնեն Պատրիարքարանը այցելութեան եկած ատենին:

Թերեւս առարկեն թէ՝ տակաւին ժամանակն հասած չէ ատոր, ապայն ո՞րքան անտեղի կը մնայ այդ առարկութիւնը՝ երբ յիշենք թէ՝ Հայ-հռովմէականք կառավարութեան վերջին ուրոշմամբը իրենց բոլոր պահանջն ստացան և Պապէն ակնածութիւն ընելու բան մը չը մնաց. հետեաբար քանի որ այս այսպէս է՝ այդ հասարակութեան ներկայացուցիչն մեր Մայր եկեղեցին չմտնելը՝ սոսկ այդ հասարակութեան համոզման արդիւնքն է թէ ուր որ

Պապ չկայ՝ հոն կուտուն է, և մահացումեղք՝ հոն իբրեւ Տուն Աստուծոյ և աղօթատեղի ոտք կոխելը:

ԱՆՈՒՇ ՏԵՂԸ ԿԱՊԵՆՔ

(Շար. տես թիւ 1492)

Ե. Ինչպէս չգտնուի, երբ, օրինակի համար, կը տեսնէ որ ազգային երեսփոխան խմբագիր մը ուրիշ ազգային խմբագրի մը դէմ դրամական նենգութեանց ծանր զրպարտութիւններ կը հրատարակէ իւր թերթին մէջ, և այնպիսի խեղաթիւրեալ իրողութիւններ կը պատմէ իբր մանրամասն պարագայներով և չինձու վկայութեամբ, որք անժխտելի ճշմարտութեանց կերպարանք կառնուն քան թէ կեղակարծ միատանութեանց. վարչութեան պարտքը չէ՝ այս ամենածանր ամբաստանութիւններն կամ զրպարտութիւնները քննել, և ճշմարտութիւն երևան հանելով գայթակղութիւնը բուն ալ այս երկու երեսփոխանաց մին կամ միւսը պատժելով: Միթէ նոյն ինչ ազգային երեսփոխանութեան անպատուութիւն չէ՝ այդ տեսակ ծանր զրպարտութեան կամ ամբաստանութեանց ներքե գտնուող անձ մ'երեսփոխանական ակնռոյ վրայ բաղմած տեսնել: Ս. Պատրիարքը կամ վարչութիւնը կրնայ ըսել թէ՝ ես լրագրաց միջոցաւ հրատարակեալ ամբաստանութեանց կարեօրութիւն չեմ տար, քանի որ ուղղապէս իմ ատենան եկած չեն: Բայց ո՞չ ապաքէն երեսփոխանական Ժողովն է զինք ընտրողն և իւր համարառուն և ինչպէս կրնայ ինք անտարբեր մնալ երբ իւր ընտրողներէն մին հրապարակին վրայ այս տեսակ ծանր զրպարտութիւն կընէ կամ ամբաստանութեանց կենթարկի, և դարձեալ երեսփոխանական պաշտօն կը վարէ՝ առանց այդ զրպարտութիւններէն կամ ամբաստանութիւններէն մաքրուելու:

Ուրիշ օրինակ մ'ալ: Այլմտեան էֆ. հրատարած է երեսփոխանութեան ըսելով թէ չիլիւ

ճեան էֆ. զինքը կաշառակեր և էջ միածնայ կաթողիկոսը կաշառատու կը կոչէ. և անպատիժ կը մնայ.

Ազգ. ժողովոյ դէմ թշնամութիւն կընէ. ժողովուրդը անոր գոյութեանը դէմ կը գրգռէ. և անպատիժ կը մնայ.

«Ուստի ես ալ երես իօխմաութիւն չեմ կրնար բռնել»

Ազգ. ժողովը Այվատեան էֆ. ի սոյն ամբաստանութիւնը թէ և նկատողութեան առաւ, բայց դեռ իւթիւ ճեան էֆ. չը պատժուեցաւ:

Ազգ. ժողովոյ Ատենապետը լոկ սա Ազգային ժողովոյ դէմ թշնամութիւնը քրտնաբերութեամբ ըրած ըլլալու մասը եթէ անդամ մը պաշտօնապէս իրմէն ստուգելու համար իւթիւ ճեան էֆ. ի հարցունել բարեհաճի ժողովոյ մէջ, անոր դատաւարտութեամբ օրն է, զի երեսօխմաութիւնը կայ որ այդ մասին վկայութիւն չընէ. բայց տեսնենք թէ անուշ տեղը կապելու սկզբունքը ինչ պիտի ներշնչէ Ազգային ժողովոյ Ատենապետին, կաշառակերութիւն մասը ըսինք թէ վարչութեան զրկել տրուան է, բայց սա Ազգային ժողովոյ դէմ ատոր լիջ ամուլութիւնը բնելու մասը տեսնենք թէ ինչ պէս դուրս պիտի ելլէ Ազգ. ժողովէն, առանց Ազգ. ժողովոյ պատիւը արատաւորելու:

Գալով կաշառակերութեան խրնդրոյն, Այվատեան էֆ. կըսէ թէ իւթիւ ճեան էֆ. զմեզ կաշառակեր կոչելով ոչ միայն զէջ իրը կաշառակեր կաթողիկոսն է՝ այլ և զՎ.Յ. կաթողիկոսը իբրեւ կաշառատու, զի Վ.Յ. կաթողիկոսը մեզի 25,000 մանէթ կաշառ կամ կաշ տուած է՝ կամ ոչ, արդ. կամ մանք և Վ.Յ. կաթողիկոսը պատժուելու լինք կամ իւթիւ ճեան էֆ. քէնտին:

Կը տեսնուի որ Այվատեան էֆ. ինչ սոյն կրկին ամբաստանութիւնները անձնական չեն, որ թէ նա և թէ Վ.Յ. կաթողիկոսը կարենան ներել իւթիւ ճեան էֆ. ին:

Այս բացորոշ յայտարարութեան մը առջև ուրիշ բան չմնար ընել Ազգ. ժողովոյ, վարչութեան ու Ս. Պատրիարքին՝ բայց եթէ անյայտաբերութեան ենթարկել այդ ամբաստանութիւնը, և արդարութիւններէն հանել:

Ահա այս տեսակ պարագաներու համար է որ կըսենք թէ վարչութիւն մը պէտք չէ վարանի իւր դատաւարական իշխանութիւնն անաշառութեամբ ի գործ դնելու, մանաւանդ քանի որ խնդիրը ծանրակշիռ ըլլալով՝ կրնայ խիստ անհաճոյ տպաւորութիւն ընել հասարակաց կարծեացը վրայ, մտքերն անստուգութեան մէջ պահել, անձնական պատիւները կասկածելի ընել, և նոյն իսկ ժողովրդեան վստահութիւնը տկարացնել:

Կը յուսանք որ Ս. Պատրիարքն ու իրան ժողովը ու Ազգային ժողովը մերայս

արդար դիտողութիւններն ու շարունակութեան արժանի դատելով, խնդիրները ծածկելու և մասնաշարժ կապելու հին սովորութեան չեն հետևիր, որոյ մնացնին արդէն շատ զգալի եղած են:

Մ.

Պատրիարքարանի գրագիրներէն մէկը՝ Մշոյ Ս. Առաքելոյ վանուց տարեկան հաշիւը դ-շ. մուքթիան վճարելիք անձը դռներով 700 զրշ. կանէ և Մշոյ Ս. Առաքելոյ վանուց տարեկան մուքթիան առած ըլլալուն ի հաստատութիւն ընկալագիր մը կուտայ իր ստորագրութեամբ. մարդն ալ կարծելով թէ՝ մուքթիայի պարտքը ամբողջ ըլլալով հանդերձ 300 զրշ. շահեցաւ՝ այդ ընկալագիրը ամենայն զգուշութեամբ կը պահէ. և այս շաբթու երբ Պատրիարքարանի կողմէն մուքթիայ կուգոյ՝ մարդը այդ գրագիրն ընկալագիրը կը ցուցնէ. ասոր վերայ Պատրիարքարանի մէջ փորձութեամբ կը պատի, սակայն վերջապէս ներգութիւնը կիմացուի. տեսնենք ինչ պատիժ պիտի տնօրինուի այդ գրագիրն դէմ. կամ լաւ ևս տեսնենք թէ մեր ծերուկ կրճիկեանը այս դէպքին հեղինակին պատժուիլը պիտի կրնայ համարձակութիւն ունենալ պահանջելու, որովհետեւ լսածնուս նայելով այդ գրագիրը բաւական սերտ յորարերութիւն ունի իւր վերջին անդամ գործիք ընտրած բաղդախնդիր թուղլաճեանի հետ:

ԼԵՌԱԳՐԱԼՈՒԹ

ԳՐԱԳԻՐ

Բարիդ 1 ապրիլ

Պ. Պիւնէ և Պ. Տիւֆոր կատարելապէս համաձայն են պաշտօնէութեան բաներիք քաղաքականութեանն ընթացիցը նկատմամբ:

Պ. Տիւֆորի շրջաբերական մէկ հըրամանագիրը կը պատուիրէ դատաւարաց հաստատուած կառավարութիւնն յարգել տալ և ամենուն համար ալ արդարութիւնն՝ առանց կողմնակալութեան և աշառութեան՝ ճշդիւ ի գործ դնել:

ԱԻՍՏՐԻԱ-ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Վիեննա 1 ապրիլ

Վիեննայի կաղէթ լրագիրն կայսերայն երեկոյ դէպ ի վէնէտիկ մեկնելուն վրայօք խօսելով կ'ըսէ թէ, վէնէտիկի մէջ կատարուելիք ուրախութեան հանդէսներն մտածել կուտան թէ Աւստրիոյ և իտալիոյ վեհապետաց այս տեսակցութիւնը իւր քաղաքական նշանակութիւնը պիտի ունենայ՝ երեք կայսերաց այն դաշնակցութեանը վերահաստատութեանը մէջ, որմէ դուրս չ'է նաև իտալիա, և որում առաւել ևս մօտեցած պիտի լինի:

Ֆրանչիսկոս Յովսէփ կայսրը՝ ժողովրդեան եռանդագին ուրախութեան աղաղակներովը՝ Տալիսթիա մեկնեցաւ: Քրէտի Լօշ (1858 ի) փոխառութեան վիճակահանութենէն՝ 819 Սէրիին 50 թիւը առաջին պարգևը, և 3145 Սէրիին 48 թիւն ալ երկրորդ պարգևը շահեցաւ:

ԱՆԴՂԻԱ

Լոնտոն 1 ապրիլ

Երմտական տարւոյն, որ երեկ աւարդեցաւ, ամբողջ հասոյթը 74 1/2 միլիոն եղած է, այսինքն Պիւնէին մէջ հաշիւ եղած գումարէն կէս միլիոն աւելի:

Հեռագրութեանց ճարտարագէտ Պ. Վէնէյ, սնանկութիւն հրատարակել է, որոյ բացը 500,000 անգլ. ոսկւոյ կը հասնի կ'ըսեն:

Կալ կաթա 31 մարտ

Կուիքովարը դատելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովոյ նախագահը չը կրցաւ յանձնաժողովոյ իւր միւս անդամակցացը հետ համաձայնիլ տրուելիք վատաւճռոյն վրայօք:

Ապրիլ 11 ին փոխարքային մէկ հըրամանագիրը կ'սպասուի:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Պերլին 1 ապրիլ

Պիլմարք իշխանին ծննդեան տարեդարձին հանդէսը կատարուեցաւ մեծ շքեղութեամբ:

ՍՊԱՆԻԱ

Մատրիտ 1 ապրիլ

Տօն ֆարլոս Բամալէս մտաւ:

ՆԵՐՔԻՆ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԴԱՏԸ

(Շար. տես թիւ 1492)

Փաստաբան Պ. Ալու կը շարունակէ:

Ահաւասիկ այս է գրաւի վերաբերեալ քաղաքային օրինաց տրամադրութիւնը. և որ խիստ բացորոշ կը տեսնուի սոյն պայմանադրութեանցը մէջ, որք արդէն ծանօթ են Դատարանին:

Այդ 2078րդ. յօդուածը յատկապէս այնպիսի դաշնաց դէմն առնելու համար խմբագրուած է, որոց պայմաններն օրինօք անգործադրելի ըլլալով, հռովմէական և գաղղիական նախնի օրինաց առջևը՝ դատաւարտուած ու ջնջուած են լատոնք, և որոյ նպատակն է արգելուլ որ չ'ըլլայ թէ՝ վաշխառումը, իւր քով երաշխաւորութեան համար թողուած գրաւը, փոխառու անձին վնասակար և անապահով պարագայներու մէջ, ջնջին չ'ընով մը առինքն սեպհականէ ու դրաւէ զայն:

Չը կարծուի թէ առաջին անգամ երբ Օրէնքը շինուեցաւ՝ վիճաբանութիւն ու խնդիր չ'եղած չէ դիմաւոր համար թէ այդ 2078րդ. յօդուածին

նուիրագործած սկզբունքները պէտք էին արդեօք բնութենական թէ ոչ: Ասոր դէմ բողոքներ եղան յանուն պայմանագրութեանց ազատութեան, ըսելով թէ՝—Ընդհանուր սկզբունքը դրուեցաւ, լաւ, բայց պէտք է որ պատճառը գիտցուելէն յետոյ՝ ներքին ըլլալ զարտուղի աղիւն: Եթէ երկու կողմն ալ համահաճ և համաձայն են իրենց կնքած պայմաններուն վրայ ինչո՞ւ արգելք ըլլալ ուրեմն իրենց այդ ազատութեանը —:

Իւ այս առարկութեանց կը պատասխանէին թէ՝ — Պէտք չէ թողուլ որ օրինաց տրամադրութեան հակառակ այդ պայմանը գործադրուի, անոր համար որ՝ այդպիսի պայմանագրութիւն մը կնքուած պահուն երկու կողմը հաւասարապէս միեւնոյն ազատութիւնը չունին, ինչ ազատութիւն որ ունի փոխառու մը՝ այդ ազատութիւնը չը կրնար ունենալ փոխառուն: Այս վերջինը դրամի պէտք ունի, ուստի ազատ չէ, սա պատրաստ է՝ այսպիսի պարագայի մը մէջ՝ ամեն բան լքանել, ամեն բան զոհել: Այսպիսի պահու մը մէջ փոխառուն ինչ որ ուզէ՝ նա հարկադրեալ է ընդունելու, որպէս զի իր կարօտութիւնը կարենայ լեցնել: Պիտի պահանջուի իրմէն որ ապագային մէջ այս գործոյն համար դատաստանական ատենի դիմելէն հրաժարելու խօսքտայնա՝ ալ պիտի ընդունի, վերջապէս փոխառուն ինչ որ ուզէ՝ պարտաւոր պիտի ըլլայ նա հաւանելու և ընդունելու: Ինչու որ դրամի պէտք ունին Ուստի պէտք է փոխառուն պաշտպանել իւր դրած գրաւին արագ վաճառմանը դէմ —:

Եւ ահա ասկից ծագումն առած է 2078րդ. յօդուածին սին վերջին պարբերութիւնը, որ կ'ըսէ թէ՝

«Որ և է պայմանագրութիւն, որ արտօնութիւն կուտայ պարտապահանջին՝ աւանդ թողուած գրաւը առնիքն սեպհականել կամ՝ ծախել զայն՝ առանց վերոյիշեալ օրինական գործողութիւններէն անցնելու, այդ պայմանագրութիւնը ոչինչ է և իբրեւ չեղեալ համարելի»:

Սոյն 2078րդ. Յօդուածին խմբագրութեանը վրայ՝ Պետական խորհրդոյ ատենը բացուած վիճաբանութեանը մէջ, Պ. Պէկուան՝ յիշեալ տրամադրութեան բարձումը կը պահանջէր:

Առ այս Պ. Պէկուան հետեւեալ կերպով կը պատասխանէր. — «Այդ յօդուածին վերջին մասը պէտք է որ իր ամենայն զօրութեամբը պահուի ու կենայ, ինչու որ՝ եթէ ուղղակի չըլլայ, 1000 ֆրանք փոխ տուող պարտապահանջ մը, որոյ քով 3000 ֆրանքի արժողութեամբ գրաւ մը կը գտնուի, հատուցման պայմանաժամուն անմիջապէս կ'աճապարէ ամենացած գնով մը զայն ծախել, առնելիքը շուտով մը ըստ

տանալու համար: Ինչքա՞ պարտաւոր է հոգալ որ պարտապանին շահերը չը զոհուին բնաւ»:

Եւ Պ. Կարիի՝ առ Ազգային Ժողովըն մատուցած տեղեկագրին մէջ հետեւեալը կը կարդամք:

«Օրինաց ծրագրին առ ոչինչ կը յայտարարէ ամեն դաշինք, որ արտօնութիւն կուտայ պարտապահանջին՝ թողուած գրաւն առ ինքն գրաւել կամ՝ ծախել, առանց վերագրեալ օրինական գործողութիւններն կատարելու: Ասի մերժումն է՝ այնպիսի պայմանագրութեանց՝ զորս Հոռութեացիք անգործագրելի դաշինք և անիրաւ պայմանագրութիւն կը կոչէին, որոց դէմ ելած էր Յուստի: Իսկոս ամենայն սաստկութեամբ ու զօրութեամբ, և զոր ոչընչութեան դատապարտած էր որքան անցելոյն՝ նոյնքան ալ ապագային համար»:

(Շարունակելի)

Մահմուտ Նէտիմ բաշայ այս հինգշաբթի օր Մեծ Եպարդոսին ապարանքն երթալով երկար տեսակցութիւն մ'ըրաւ:

Կէս օրէն ետքն ալ Մեծ Եպարդոսը կայսերական պալատը գնաց, վեհ. Սուլթանին հետ խորհրդակցելու:

— Կըսուի թէ Յունաց Պատրիարքը քանի մ'օրէ 'ի վեր վերստին հիւանդացեր է:

— Նախորդ օրուան կատարուած Բուժէլիի երկաթուղեաց վիճակահանութեան՝ 600,000 ֆրանքի առաջին Պարգէլը մայրաքաղաքիս Օսմանեան կայսերական Պանքային գործակալները շահեր են, որոնք 60 հոգիի չափ միանալով հանգանակութիւն մ'ըրեր և այդ գումարով 3000 թիւ Բուժէլիի արժէ թուղթ գներ էին: Ըսել է այս հաշուով իւրաքանչիւր գործակալ 10ական հազար ֆրանք շահած է:

— Պատրիարքի արտօնատէր Ալի Էֆէնտի հրաման ստացեր է տաճկերէն լեզուաւ զաւեշտական թերթ մ'ալ հանելու, որոյ հրատարակութիւն քունի մ'օրէն պիտի սկսի:

— Վեհ. Սուլթանը հրաման քեր է որ իւր անձնական գանձէն 200 հազար ոսկի առնուելով, Ապս-իւ-Մէ-ճիտ վախճանեալ կայսեր աղջկանց, Պէհիճէ և Սէնիճէ իշխանուհեաց տըրուի, հարսանեաց համար հարկ եղած ծախուցը գործածուելու համար:

— Հետեւեալ տարածայնութիւնը կը լսուի այս օրերս շատերուն բերնէն: Մէկ երկու յոյք անցեալ շաբթու մահ մետական բռնակրի մը 100 ոսկի տալով՝ և յոյն եպիսկոպոսի մը հազուստ հագցնելով անոր՝ կառքի մը մէջ դրեր իրենք ալ յոյն սարկաւազի կերպարանք մտեր և Բերա ելնելով, ոսկերչի մը վաճառատան առջին կեցուցեր և յանուն յունաց Պատրիարքին խել մը գո-

հարեղէններ բերել տալով՝ գիմակաւոր եպիսկոպոսը՝ որ մէկը քալօ քալօ ըսելով հաւանելէն և որ մէկը չը հաւանելով ետ տալէն վերջը՝ 3000 ոսկեայ արժողութեամբ գոհարեղէն առնելով մեկնելու յաջողեր են, և երկրորդ օրը իմացուելով որ խաբէութիւն մ'է այս եղածը, ոստիկանութեան միջոցաւ յիշեալ գիմակաւոր եպիսկոպոս մահմետական բռնակիրը գտնուեր ու բանտարկուեր է, առանց միւս երկու յոյներն կարենալ գտնուելու:

— Անցեալները Մսթաֆա անուն անձ մը՝ դատարկ շրջող էմին անուն մէկու մը հետ երկուքը միատեղ Ուզուն-Չարչը յիշուելով, օրինակներու քննարկութեամբ, էմին Մսթաֆայէն առաջ կ'երէնէ, և այս վերջինին զգեստներուն մէջ գտնուած 15 ոսկիի չափ գումարը կուղղակի ըրալիքէն դուրս կ'երէնէ կերթայ: Մսթաֆա վերջէն ելնելով և վերան գտնուած ստակին այսպիսի ըլլալը տեսնելով, կ'սկսի ընկերը բնուել, և անոր Ղալաթիա պտըտիլը իմանալով Ղալաթիոյ գայմագամին կ'երթայ բողոքելու, որն որ անմիջապէս յիշեալ էմինը գտնել ու ձերբակալել կուտայ, որոյ վրան խուզարկուելով գողցած ստակն ամբողջ կը գտնուի, և տեղեկագրով մը Բերայի ոստիկանութեան կը յանձնուի:

— Էվլաֆի պաշտօնեայն իմանալով որ էտրնիէ Էվլաֆի հաշուեկալ Ահմետ Էֆէնտի նենգութիւն մ'է ըրեր, տետրակները քննութեան յանձնուեր է, և ինքն ալ մայրաքաղաքս կանչուեր է դատաստանի ենթարկուելու համար:

— Շարք տաճկերէն լրագիրը կամըլի ներսի ծովածոցը բանող չոգենաւուց վարչութեանը դէմ՝ յօդուած մը հրատարակած ըլլալուն համար, յիշեալ վարչութիւնը լրագրի տնօրէնին դէմ դատ բացեր, և գործն ալ Բերայի նախնական դատարանին յանձնուեր է:

— Թաշճեան Նիկողոս և Յակոբ Էֆէնտիներու խմբագրութեամբ Ապրիլ 1էն՝ ՆՈՒԱԳՈՍՄԱՆԵԱՆ անուամբ երաժշտական կիսամսեայ թերթ մը հրատարակուելու պիտի սկսի, իւրաքանչիւր տետրակը Արեւելեան մէկ քանի ընտիր եղանակներ պարունակելով, տարեկան բաժանորդագրութեանը՝ այսինքն 24 տետրակին՝ դինը 80 զըշ և իւրաքանչիւր թերթն ալ 4 զըշի ծախուելով:

Վ Ր Ի Պ Ա Կ Բ

Երեկուան Թուրքիս հրատարակած Բուժէլիի երկաթուղեաց վիճակահանութեան 400 ֆրանք շահող թիւերուն մէջ 987,371 և 72 թիւերը սխալ գրուած ըլլալով, շիտակը պիտի ըլլայ 987,471 և 72:

Իւսկ Ս. Խաչ եկեղեցւոյ տեղեկագրին մէջ յիշուած Բուժէլիի արժէթը թոյ թուոյն մէջ սխալմամբ 114,631 ըսուած է, որ պիտի ըլլայ 1,444,641:

Հանգուցեալ Պէճգատ Մեծ . Ումէտ է-
ֆէնտիի ձեռարուեստից և գրեանց վնձա-
կահանութիւնը որչափ որ ասկից յառաջ
մարտ տմոյն մէջ տեղի ունենալը ազդա-
րարուած և միտնգամայն տոմսաներուն
մէջ նշանակուած էր . սակայն տոմսակաց
վաճառումը տակաւին լրացած չըլլալուն
Մեծ . բաժանորդաց ներողամտութիւնը կը
խնդրուի , ազդարարելով որ յառաջիկայ
մայիս 4 ին կիրակի օր սոյն վիճակահանու-
թիւնը տեղի պիտի ունենայ իւսկիւտար
Ս . Խաչ Թաղի վարժարանը , նախ տոմ-
սակները կը ծախուին իւսկ . Ս . Խաչ Եկե-
ղեցւոյ բանկարը և Մէրճան չարչըն գրա-
վաճառ Պաղտասար աղայի և Զաւմաքճըլար
Եօգուչին գրավաճառ Գապաֆեան եղբարց
գրատունները և իւսկ . Ղեղազործ Ստե-
փան աղայի ղեղարանը , գին մէկ արծաթ
մէճիտ :

Վիճակահանութիւնը 1500 տոմսակէ
կը բաղկանայ , որոնցմէ 50 տոմսակ միայն
պիտի վաստակին իրենց թուական կարգաւ :

Վիճակահանութեան դրուած նիւթերն
հետեւեալներն են :

- 1 Օսմանեան Գաւ
- 2 Ս . Պետրոսի եկեղեցին
- 3 Անառակ որդին
- 4 Սուլթան Մահմուտ կայսր
- 5 Բանաստեղծն ձիակերպ-չաստուածհի
- 6 Տէրունական ընթրիք (գարագաւն) .
- 7 » պատկ . Աստծօին . Հ . Յովսէփ
- 7 Պետրոս առաքեալ , և Բելիսարիոս
- 9 Ղուկաս Աւետարանիչ . և Փաւստոս
Բեզանդացի
- 10 Մատթէոս Աւետարանիչ , և Պատմու-
թիւն Պոնտոսի
- 11 Մարկոս Աւետարանիչ , և Պատմու-
թիւն Հայոց
- 12 Զաստուածուհի սիրամարդող . Ու-
սումնական Աշխարհադրութիւն
- 13 Մօտել կայսերական պալատու , և
պատմագրութիւն
- 14 կայսերական պալատու գուռը , և
նկարք լուսաստուերք
- 15 կայսր . պալատի . դուռը , և զիտակ
Բիւզանդեան
- 16 Երկաթագործ մերկ անձնը , և առ-
ձեռն Գիգարանութիւն
- 17 Սուլթան Մէճիտ , և հմտ . Արուես-
տաբանութիւն
- 18 Երկու որսորդը , և ձկնի դտարալը .
- 19 Գծագր . զիւրթիկ ճեմարանի , և
Խորենացի
- 20 Օռնմթօ , Հմտ . բառարան , և
Աշնան տերեւներ
- 21 Գարրիէլ հրեշտակաւետ , և ճանա-
պարհ երջանկութեան
- 22 Պօնաբարթ ստամբա , և Գայտարա-
րութիւն Մուրատեան վարժարանի
- 23 Էլիզա կին մը ստամբա , և Իտալէրէն
երկրաչափութիւն
- 24 2 հատ Աքիլէսի ստամբա , Իտալէրէն
Թրաքաթօ
- 25 Քարէ արձան խաչելութեան , և Հնա-
խօսութիւն Հայաստանի
- 26 Մուշապայի լիւրայ մօտել լը և Պտ-
տախտանիք Միլիթարեան քահանայից
- 27 Մեծ արձան մը և Գաղաթալարութիւն
2 հատոր Բէսթէրի Բժշկարանը :
- 28 Մեծ արձան մը և Իմաստասէր բարձ-
րական և գիրք Սիրոյ խաղաղութեան
- 29 Մեծ արձան մը , և իսկատար վարք :

և 3 հատ Գերականութիւն

- 30 Արձան ձի մը և Օլիվեր Գօլդսմիթայ
- 31 » մը և 4 հատոր Պատմ . Եւրո-
պական տէրութեանց
- 32 Արձան մը , նկարագիր աղէտից Երու-
սաղէմի և Հրահանգ աստեղագիտին .
- 33 Արձան մը և Խորհուրդ գաղտնի ընկ .
- 34 Ռօլէն 6 հատոր
- 35 Հայոց պատմ . Զամբեանի 3 հատոր
- 36 Պուտարքոս 6 հատոր
- 37 Հին և նոր ազգաց պատմ . 18 հատոր
- 38 Աշխարհագրութիւն 11 հատոր
- 39 4 մեծ պատկեր աշխարհագրութեան .
Ասիա , Եւրոպա , Աֆրիկէ , Ամերիկա
- 40 Պատմ . Գաղղիացւոց 2 հատ , և Լու-
սաշաւիղ
- 41 Երեւակ 3 հատ , և Իրաւախոյ 2 հատ ,
- 42 Զօհալ 3 հատ . և Ռուսադիծ ոգւոյ
և ընթացից
- 43 Տիեզերական Պատմ . Տրամաբանութ .
- 44 Իտալէրէն Լանցի 6 հատ , և Նամակնի .
- 45 Հայկ դիւցազն , Գիրք պատ . Զենորա
- 46 Ռուսաց և ձինկիզխանի պատմութիւնը
- 47 Վարք Իմաստասիրաց և Երկրաչափ .
- 48 Ստեփաննոսի Ասողկայ և Ուղղախօ-
սութիւն , Ամարանոց Բիւզանդեան և
Գերականութիւն
- 49 Ճանապարհորդութիւն 'ի Լէհաստան ,
Առողջաբանութիւն
- 50 50 հատ Հայերէն և 10 հատ Իտալե-
րէն և Գողղիերէն մանր գրքեր :

ԴԱՐՁԵԱԼ ՀԱՐԻԻՐԻՆ

25 ԶԵՂ 2

Ամերիկեան վաճառատան մէջ մօ-
տերս շինուելիք դարակներու և այլ
կազմածոց տեղի բանալու համար Ս .
Մ . Մինասեան և ընկերք իրենց բոլոր
վաճառքը — վանցէր — կոչուածէն զատ
բոլոր կարի գործիքներն ալ միատեղ
աւելելով — հարիւրին 25 զեղչով պիտի
ծախեն մարտ 1 / 13էն սկսեալ մինչ 18 / 30
ապրիլ :

Ազնիւ թուխ և ճերմակ կտաւե-
ղէնք ինչպէս մատամբօլ — տիւր , և
բաժրակ ֆանէլա , ըէվո և տամասքօ .
սեղանի ծածկոց ու անձեռնոցիկ , Ամե-
րիկայի ընտիր կարի գործիքներ , պատ-
ուական երկաթէ անկողնարաններ , ու
նաեւ Անգղիոյ յախճապակէ սեղանի
սպասք և այլ զանազան վաճառք բո-
րը օրինաւոր գիներով և 25 0 / 0 զեղ-
չելով պիտի վաճառուին :

Ծան . Յիսուս զոռչէն պակաս ա-
ռեւորդ գումարի վրայ զեղչ չըլլալ :

Ս . Մ . ՄԻՆԱՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ .

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՂԱԼԱԹԻԱ

ՊՈՆԵՐ ՄԻԼԻՈՆԱԻՈՐ

ԹՇՈՒԱՌ ԴՈՐՈՒԱՐԻՐ

ԵՒ

ԸՆԶԱՏԵԱԾ ՍԻՐԱՀԱՐՔ

Թարգմանեալ 'ի Գերմանական բնագրէն
Այս մեծագիր վիպասանութիւնն է .

րեք հատորէ կը բաղկանայ : Հեղինակը
թէպէտ գերմանացի է , սակայն բո-
վանդակ Գործքին առանցքն է՝ ոչ մի-
այն Գերմանիա , այլ և Անգղիա և Գաղ-
ղիա , և որոյ մէջ խորհրդաւոր վարպե-
տութիւն մը պահուած է , զոր ստիպ-
ուած եւք չէ թէ մինակ դովելու , հա-
պա նաեւ շատ անգամ նոյնին հետեւե-
լու : Գործոյս առջի թերթը աչքէ
անցնողը կրնայ փորձիւ համոզուիլ թէ
հեղինակը խիստ փափուկ ճաշակ ունի ,
և զրուցուածներուն մէջ չքնաղ ուար-
սեւտաւոր յօրինուածք և գեղեցիկ
կապակցութիւն մը կը փայլի , որն որ
վիպասանութեան մը հոգին է . բախտը
այնպէս մը բերաւ որ թարգմանիչն ալ
ճիշդ հեղինակին հոգեւոր տոյրուած
մէկը պատահեցաւ , որն որ երկու լեզ-
ւին ալ քաջ տեղեակ ըլլալով , թարգ-
մանութեան մը պահանջած ճշդութիւն
նր պահելովն լեզուին վայելչութիւնը
գերազանցած է , որով այս գործն ալ
կրնայ պարծենալ թէ՛ Հայ Գրակա-
նութեան գոհար մ'ալ աւելցայ :

Ա . հատորի գինն է 6 շրշ .

Բ . » » » 7 »

Գ . » » » 8 »

Երեք հատորը մեկտեղ առնողին 20
շրշ . կը ծախուի Գապաֆեանց գրատու-
նը 'ի Զագմագճըլար փողոց թիւ 16 :

ԱԼՔՈՐՎԷ ՊԻՐԱ

Օ Տ Է Ս Ա Տ Ա

ՇԻՐՔԵԹԸ ՍԱՆԱՅԻ ՎԷ ԹԻԻՃԱՐԻԷ

Միւսիւ Զարէղ վալթուք ,
Շիրքէթը մէզբիւրն թէքմիլ թուր-
քիա իշին եալընը և ճէնթօպու օ-
լուպ , իլան իտէր քեաֆֆէի թիւճ-
ճարլարա քի պու տէֆա Ղալա-
թատա Բէրչէմպէ Բաղարընտա Նօ .
30-32 իլէ մարաքքամ պիր մաղա
ղա աչմըլ տըր վիէննա պիրաւը վէ
Ալքօլ ֆիրուլթու իշուս :

Շիրքէթը մէզբիւր , շիմտիյէ
տէկին բիաջամըգտա պուլունմա-
յան պիր պուզհանէ քիւշատընա
լաղըմ օլաճագ քեաֆֆէի մէսա-
րիֆաթը կէօզէ ալարագ , ֆիրուլթ
իթտիլի պիրաւըլըն թագէլիլիին
սաքլայապիլմէք իշուս պու տէֆա
միւլէմմէլ պիր պուզհանէ իշա
իլէմիշ տիր :

Շիրքէթը մէզբիւրըն վիէննա
Պիրաւընտան շիշէ իլէ տէ սաթըլըր

ՊՈՆ ՄԱՐՇԷ

մաղաղաւթտա , պէյաղ մէճիտիէ
22 շրշ . իւզէրէ , պէհէր շիշէնին
ֆիլաթը 3 շրշ . օլարապ :

ՏԷՐ ԵՒ ՊԱՏԱՍԻԱՆԱՏՈՒ

ՕԳՍԷՆ ԽՅԱՍԱՐԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Օ . ԽՅԱՍԱՐԵԱՆ
ԵՌՈՍՈՒՅԵԱՆ ԽԱՆ ՎԵՐԻ ՅԱՐԿ ԹԻԻ 7